Udvikling af brevduens formkurve

Af Dr. vet. Collin Walker

Oversættelse/foto Ove Fuglsang Jensen

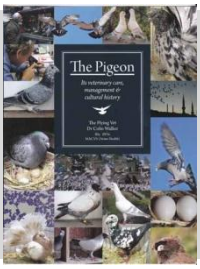

Artikel fra bogen The Pigeon af Dr. vet. Colin Walker

Når kapflyvningssæsonen nærmer sig, er det vigtigt at udvikle duernes formkurve, for derved at give duerne en god start på sæsonen. Hvis duerne skal vinde må de have genetiske kvaliteter, være motiverede, sunde og i en god form. Disse nævnte kriterier skal være opfyldt hvis duen skal have en chance i en kapflyvning. En brevdues formkurve er et samspil af træning, kvaliteten af foderet og duens generelle sundheds tilstand.

Den vigtigste faktor for at vinde, er at forstå de principper der ligger til grund for den rigtige fremgangsmåde ved det praktiske arbejde med duerne. Nogle breevduefolk har en sæson stor succes, og i årene efter denne succes gør de nøjagtig som da de vandt med foder, træning osv. ***Men der er dog ikke to år der er ens for kapflyvningerne. !*** Kapflyvningerne kan være mere vanskelige, vejret være mere koldt, og der kan komme uforudsete hændelser fx en dårlig træning. Sker disse forandringer, må systemer og fremgangsmåder med flyveduerne forandres radikalt for at vinde. Der findes ikke en fast regel for at få succes, men med erfaring, sund fornuft og evne til fornyelse og indsigt i duernes situation, er man godt på vej og der findes nogle basis grundregler der vil blive nævnt her.

Foderet

For at gøre begreberne mere overskuelige, har jeg fundet det nemmest at inddele frøtyperne i to: **Energi (sukker/fedt) og protein baserede.** Sukker og fedt giver basis for aktivitet, kraft til flyvemusklerne og udholdenhed på diverse flyvninger. Proteiner er "byggesten" til vækst, opbygning af fjer i fældeperioden og ikke mindst til reparation af beskadiget muskelvæv. Bønner ærter, vikke og raps, er de mest almindelige proteinholdige bælgfrugter der bruges, medens majs, saflor, milo/dari, hvede samt jordnødder er de mest almindelige energi baserede kornsorter.

5 kornsorter (kulhydrater): Majs - hvede - milo/dari - saflor - jordnødder

4 almindeligste bælgfrugter (protein):

I nogle tilfælde kan det være en ren "fælde", at bruge de præfabrikerede færdigblandede produkter, fordi den standardiserede kalorie og energi til duerne hver dag ikke er nok. Det er i den forbindelse ikke ligegyldigt om det er varmt eller koldt , om duen har været på vingerne i mange timer eller bare har siddet i slaget. Jeg foretrækker at købe mit foder individuelt, for derefter at lave en foderblanding på daglig basis, hvor blandingen laves på grundlag af en vurdering af duernes kondition og de faktorer der har en effekt på duerne.

Min grund blanding er således:

Ærter 25 %	**Majs 15-20 %**
Saflor 15-20 %	**Dari 10-15%**
Hvede 5-15 ¤	**Småfrø 5 %**

Småfrø: Hirse, hørfrø, paddyris og raps.

Hvis vejret er koldt og regnfuldt ved morgen eksercitsen, eller hvis noget har skræmt duerne osv., hvor duerne er på vingerne i nogle timer, vil duernes blodsukker og andre energidepoter være nede. Det er meget vigtigt, at disse energidepoter genvindes hos duen, ellers vil duens krop mobilisere reserver fra dens fedtdepoter, alternativt mobilisere fra protein depotet. Hvis duen er tappet for energi, vil den blive sat tilbage i formen i forhold til konkurrenterne!
For at rette op på skaderne, må der fodres med en kraftig energiholdig blanding, hvilket samtidig kan være en fordel hvis der tilføres ekstra småfrøs med lille diameter fx hirse, saflor og hørfrø, og disse mindre frøsorter har en stor overflade i forhold til størrelsen, hvilket gør det nemmere for enzymerne at bearbejde frøene. Energi og kalorie indholdet kan også øges ved at tilføre hvedeolie, rapsolie eller hamp olie.
Omvendt vil duerne på en varm dag nok ikke føle stor flyvelyst, ,og vil derfor ikke tære på energien, og når duerne går ind i slaget efter eksercits, vil deres blodsukker være relativt normalt. Fodres duerne i dette tilfælde med en kraftig foderblanding, vil der dannes fedt i duens depoter, og duen vil over tid blive

overvægtig. Ved træning af duerne, må man vurdere træningens indflydelse på duernes form, og agere i forhold til dette. Den ration af foder duerne får med energi og kalorier, kan således på daglig basis tilpasses duernes behov, og således kan man få sine duer i "kampform" til kapflyvningerne. Det ville også være godt, om man håndterede duerne jævnligt for at vurdere formen.
Husk på, at ikke alle individuelle duer har de samme kendetegn når de er i form. Nogle breevduefolk kender deres duer så godt, at de kan fornemme om de har taget på i vægt eller tabt vægt, og de kan også huske de tegn duerne viser på topform (stor vitalitet på slaget - tab af fjer - først i førerfeltet osv.). Når først det er lykkedes at vurdere de enkelte duers formkurve, er det let at udtage sine duer til kapflyvning.

Jeg synes at jordnødder er et godt foder af to grunde: For det første er duerne helt vilde med jordnødder, og kan bruges til nemt at få fat på duerne, og det giver også en god tilknytning til en. For det andet er de meget næringsrige og giver en god kondition. Denne metode må dog ikke overdrives og jeg giver jordnødder til duerne når jeg mener de mangler lidt ekstra energi, og giver her kun 3 stk. per due. Efter hver træning gives også lidt jordnødder som et slags lokkemiddel.
Nogle brevduefolk bruger byg i foderet, men jeg mener det skal bruges med omtanke. Byg er et stivelses baseret kornsort, og det bruges af nogle til at stille sulten og få duerne ned i vægt. Byg burde ikke bruges i foderet i de tidlige kapflyvninger, idet de unge duer stadig vokser, og senere på sæsonen ved de hårde flyvninger, kan det være svært at genopbygge formen med for meget byg i foderet.

Luftning og træning af duerne

En anden side af det at holde duerne i form, er den mængde af motion de får. Den tid duerne er på vingerne omkring slaget, skal være nok til at holde formen til de igangværende kapflyvninger, og resultatet af disse ture skulle ikke gerne gøre duerne i mindre form og tab af vitalitet.

Det er bedst, at duerne tilbringer ½-1½ time på vingerne om dagen. Duerne skal have nogen tid i luften for at opbygge enzymernes evne til aktivering i muskelsystemet for derved at optræne flyvemusklerne til mange timer på vingerne. Så vidt jeg har kendskab til, har de fleste succesfulde duer nok i 1½ times tid på vingerne omkring slaget. Går man ud over dette, er der en risiko for, at duerne "flyver deres kapflyvning" omkring slaget, hvilket er uheldigt!

Træning går ud på at "opdrage" duerne og udvikle flyvemusklernes form, men overtræner man kan det ødelægge duernes "kampform".

På samme måde er det med træningen af duerne, hvor mængden af træning må vurderes. Bortset fra de første opbyggelige træninger med at tage hurtigste rute til slaget, må den enkelte brevdueholder tage en vurdering af sin duebestand om, hvor mange og hvor lange trænninger der behøves.

Nogle i sporten tror, at jo mere man træner jo bedre bliver resultaterne, men dette er dog ikke altid tilfældet. Nogle praktiserer mange træninger for om muligt at redde en måske allerede dårlig sæson. Hvis duerne ikke er konkurrence dygtige, er det nok på grund af undervægt og en almindelig træthed. Er duerne derimod for fede og overfodret, kan det være en god ide med mere træning.

Når alting på slaget fungerer godt og duerne er i topform p.g.a. foderet, en god helbredstilstand, slagmiljøet og gode trænings ture, vil duerne automatisk være i vigør og have stor flyvelyst og "vinderformen" vil være der. Opnår et slag den tilstand, er det unødvendig med ekstra træning. Er duerne i topform, skal man blot åbne indflyvnings lemmene, og duerne vil frivilligt flyve 1 time omkring slaget, og at tage duerne i en kurv til træning vil her være forkert. Ved enhver træning er der altid en chance for rovfugle og måske kommer en due galt af sted ved påflyvning osv., og der kan ultimativt hos nogle duer opstå en "kurveangst", hvilket er ret uheldigt i forhold til kapflyvningerne. Duer er mest sikre ved slaget, hvor de kender landskabet ud og ind.

Man ved aldrig hvor brevduer ude af kurs ender. Denne due er fotograferet af forfatteren på Heron Island der er en del af Great Barrier Reef. Øen ligger 80 km fra kysten af Queensland. Duen gik i flok med mågerne på stranden.

Taler vi om at duerne træner sig selv omkring slaget, kan dette dog være problematisk. I nogle områder her i Australien, kan høge og falke være medvirkende til at duerne viser uvilje ved at forlade slaget, og i visse andre tilfælde er det også svært at få duerne til at flyve flittigt omkring slaget. Ved mine egne toårs duer som jeg flyver naturligt, er det mange gange duer der ikke flyver flittigt omkring slaget som er først i en kapflyvning. Disse duer går jævnligt ind og tjekker om andre duer går ind i deres reder.

For mit eget vedkommende, er det svært at få de naturlige hunner ud af reden om morgenen, og det samme gælder for hannerne om eftermiddagen, og gøres intet aktivt, vil disse duer miste styrken i flyvemusklerne. Disse duer er i sig selv motiverede, men for at genoprette formen, bliver de trænet hårdt. Unge hanner og hunner der sidder i samme rum, vil være parringslystne i stedet for at flyve omkring slaget, og hvis disse duer bliver trænet regelmæssigt, vil de blive gode i kapflyvningerne.
Når jeg træner mine duer, er det ikke alle duer der bliver trænet, men kun dem jeg mener det vil gavne. Selve træningerne er på ca. 80 km., hvilket vil give 1 time til 1 time og 20 minutter på vingerne. De duer der ikke er med på træningen, gives en tur omkring slaget.
Generelt må den enkelte brevduemand, beslutte omfanget af de træninger som duerne gives. Antallet af træninger afhænger af hvor mange timer de er på vingerne, og det være sig i luften omkring slaget og kapflyvningernes sværhedsgrad, men også duens alder, vejret til træning, systemet duerne kapflyves med (enke/naturlig), samt en række andre faktorer der varierer fra år til år. For at få succes, skal man observere og håndtere duerne, og tage en beslutning om hvordan fodringen og træningen skal forløbe i et indeværende år.